

TRIVSEL OCH TRYGGHET

**Socialpolitiskt program
för Svensk ungdom
— Svenska folkpartiets
ungdomsorganisation**

Trivsel och trygghet

**Socialpolitiskt program
för Svensk ungdom
— Svenska folkpartiets
ungdomsorganisation**

**Antaget vid ett extra
förbundsmöte
den 2 december 1962**

Inledning

Socialpolitikens huvuduppgift bör vara att främja medborgarnas trygghet och trivsel. Den bör samtidigt verka som en produktionsökande faktor i det ekonomiska livet. Kraven på socialpolitiken bör höjas i takt med samhällsutvecklingen. Syftet att lindra materiell nöd minskar i betydelse. I stället krävs en utjämning så att samtliga grupper i samhället får sin rättvisa del av standardhöjningen. Till medborgarnas rättigheter hör att vid behov få stöd av samhället, och det är samhällets plikt att informera medborgaren om dessa.

För att nå bästa möjliga resultat bör socialpolitiken bedrivas planmässigt. Sociala reformer bör genomföras med beaktande av samhällets ekonomiska tillgångar. De redan genomförda sociala reformerna bör samordnas med erforderliga nya så, att den sociala lagstiftningen blir enhetlig. Kvalificerat utredningsarbete bör ligga som grund för de lagar som stiftas och de nya institutioner som grundas. För att främja detta bör ett centralt institut för samhällsvetenskaplig forskning med det snaraste inrättas.

Svensk Ungdom anser en aktiv svensk insats på socialpolitikens område viktig såväl med tanke på den svenska befolkningen som hela samhällets trivsel och trygghet.

Familjepolitik

En familjevänlig politik som främjar en jämn befolkningstillväxt är av stor betydelse för landets framtid. Det ligger därför i samhällets intresse att uppmuntra en tidig familjebildning. Barnfamiljernas levnadsstandard får inte påverkas av antalet barn.

En god hemmiljö med ansvarskännande föräldrar och god familjegemenskap ger de bästa förutsättningar i livet för varje individ. Hemmet måste ha huvudansvaret för barnens fostran.

Forskningen har påvisat betydelsen av goda kontakter mellan modern och barnet under dess första levnadsåren. Genom att införa mödralön skulle mödrar ges möjligheter att själva sköta sina barn under dessa år.

SU anser angeläget

att äktenskaps- och familjerådgivning inrättas för alla kommuner.

a t t mödrar med tjänst genom lag garanteras tre månaders fullt avlönad moderskapsledighet.

a t t mödralön införes så att alla mödrar ges ekonomiska möjligheter att själva vårda sina barn under deras första levnadsår.

a t t man vid samhällsplaneringen beaktar behovet av daghem, lekparker och barnträdgårdar.

a t t kommunerna utnyttjar de möjligheter att höja barn- och grundavdragen som gällande lagstiftning erbjuder.

a t t tudelningsprincip genomföres vid beskattning av familjeinkomsten, oavsett om den förvärvats av båda eller endast den ena maken.

Bostadspolitik

Många sociala missförhållanden sammanhänger med låg bostadsstandard. Trångboddheten i Finland är påfallande i jämförelse med de övriga nordiska länderna. Trots en årsproduktion på i medeltal 35.000 bostäder tillgodoses inte bostadsbehovet på grund av befolknings-tillväxten, de stora årsklassernas inträde i giftasåldern samt den tvungna rivningen av gamla hus. Kampen mot bostadsbristen måste föras med effektivare och radikalare medel än hittills.

De höga bostadskostnaderna i Finland beror i stor utsträckning på den tomtspekulation som samhället genom passiv tomtpolitik indirekt gynnat. Stat och kommun bör anvisa billig mark för bostadsbyggen. Den statliga och kommunala subventioneringen av bostäder, och härvidlag främst hyresbostäder, bör kraftigt ökas. Det kooperativa byggnadssystemet med insatslägenheter bör främjas.

SU anser angeläget

att kommunerna vid samhällsplaneringen

åläggas att reservera tomtmark som på skäligen ekonomiska villkor ställs till bostadsbyggarnas förfogande.

- a t t bostadsbyggandet på 1960-talet utbyggs till att omfatta i medeltal 70.000 bostäder per år.
- a t t man genom medvetna åtgärder går in för att bygga större bostäder. Regeln en person per rum bör bli norm i vår bostadspolitik.
- a t t uppkomsten av slumbosättning hindras genom lagstiftning.
- a t t samhällets kreditgivningssystem för bostadsbyggande fördomsfritt reformeras och ges större resurser än hittills.
- a t t skatten på förmån av egen bostad slopas.
- a t t den bostadstekniska och bostadspolitiska forskningen uppmuntras.
- a t t barnfamiljernas önskemål och behov i första hand beaktas, flerfamiljshusen bör därför få en familjevänlig utformning och fler egnahem byggas.
- a t t flera hyresbilliga bostäder för den studerande ungdomen uppförs med samhällets stöd.
- a t t samhället utövar sådan kontroll över bostadsmarknaden att hyrorna hålls inom rimliga gränser.

Yrkesutbildningen

Den bästa investering samhället kan göra är att ge ungdomen en god yrkesutbildning. Alla som vill studera och lära sig ett yrke bör ges tillfälle därtill.

Upprustningen av utbildningsväsendet bör ske enligt långtidsprogram som grundar sig på prognoser rörande utbildningsbehovet på olika områden. Ett statligt prognosinstitut bör inrättas separat eller i anslutning till ett centralt institut för social forskning.

SU anser angeläget

a t t speciell uppmärksamhet fästs vid fortsättningsutbildningens finansiering. Möjligheter att upptaga fördelaktiga studielån bör skapas, vilka delvis skulle amorteras enligt ett premieringssystem med studieresultat som bedömningsgrund.

a t t större vikt än hittills fästs vid yrkesutbildningen för blivande jordbrukare och

att unga industriarbetare bereds möjligheter att förkovra sig i sitt yrke. Tuberkulosinvalidernas yrkesutbildning i rehabiliteringssyfte bör intensifieras.

a t t amortering på studieskuld får avdras vid beskattningen.

a t t föräldrar vid beskattningen får avdra de kostnader de haft för sina barns studier tills barnen fyllt 25 år.

a t t studerande tillerkänns rätt att från den beskattningsbara inkomsten avdra, även innan slutexamen avlagts, de utgifter som ansluter sig direkt till studierna.

a t t enhetsskolan läggs till grund för den fortsatta utbildningen.

a t t avskrivning på studiekostnader tillåts i beskattningen.

Arbets- och sysselsättningspolitik

Arbets- och sysselsättningspolitiken bör syfta till att förbättra samhällets möjligheter att erbjuda medborgarna arbete, och till att åstadkomma en utjämning mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft.

För att erbjuda arbetskraften valfrihet är det viktigt att genom skolnings- och omskolningsarbeten försöka uppnå en yrkesmässig och geografisk rörlighet inom landet för att lösa arbetsmarknadsproblemen.

Vid skapandet av nya arbetsplatser bör hänsyn tas till de regioner där arbetslösheten framförallt gjort sig gällande.

SU anser angeläget

att långsiktiga investerings- och sysselsättningsplaner uppgörs och att särskilt områden med undersysselsättning beaktas.

- a t t beskattningen av samtliga näringar bygger på ekonomiska utredningar med syfte att finna de beskattningsformer som är mest ändamålsenliga med tanke på den ekonomiska tillväxten, dock så att företagaverksamheten inom hantverk och småindustri på landsbygden speciellt främjas.
- a t t jordbrukspolitiken inriktas på att förbättra betingelserna för redan existerande bruksenheter och att en lag stiftas som begränsar rätten att dela dylika.
- a t t för den arbetskraft som frigörs från jord- och skogsbruk tillräckligt med arbetsplatser inom industri och service skapas.
- a t t frågan om arbetstidens längd avgörs genom förhandlingar mellan arbetsmarknadsorganisationerna och att målet för dessa förhandlingar bör vara införandet av en 40-timmars arbetsvecka så snart landets näringsliv är moget för denna reform.
- a t t skapandet av deltidstjänster skulle uppmuntras bl.a. genom skattepolitiska åtgärder.

Fritid

Den förkortade arbetstiden och den längre semestern ger medborgarna större möjligheter än hittills att på fritiden ägna sig åt friluftsliv och rekreation. Samhället måste därför målmedvetet se till att man vid samhällsplaneringen tar hänsyn till de behov som den ökade fritiden skapar. Friluftsområden bör reserveras. Campingplatser som fyller hygieniska krav bör med hänsyn till turismen inrättas. Särskilt i tätorter men också på landsbygden är sjöar och vattendrag i många fall starkt förorenade och alltså hälsovådliga som badplatser. Där simmöjligheterna av olika skäl är begränsade bör kommunerna bygga särskilda siminrättningar.

Fritiden är ofta ett problem för ungdomen vars fritidssysselsättningar borde länkas in på sunda banor. Genom ett ökat stöd från samhällets sida åt det ungdoms-sociala arbetet kan ungdomsbrottsligheten stävjas.

SU anser angeläget

att kommunerna reserverar nödiga friluftsområden för allmänheten.

- a t t avloppsfrågan i kommunerna med det snaraste ordnas så att föroreningen av sjöar och andra vattendrag upphör.
- a t t campingsplatser som fyller internationella krav på hygien och trygghet inrättas.
- a t t bygdesemestern genom kommunala åtgärder främjas.
- a t t ungdomsorganisationernas arbete får ökat stöd av stat och kommun.
- a t t statsmakten bidrar till att bryta isoleringen för befolkningen i avlägset liggande trakter genom att bygga ut ett TV-sändarnät som täcker hela landet.
- a t t idrotten, gymnastiken och friluftslivet får effektivt stöd av stat och kommun.

Sjuk- och hälsovård

Sjuk- och hälsovårdspolitiken har till syfte dels att höja medborgarnas hälsonivå, dels att garantera varje sjuk person tillräckligt medicinsk och annan vård.

Alla medborgare bör ges lika möjligheter att erhålla medicinsk vård oberoende av ekonomiska eller geografiska omständigheter.

Vår läkarkår är både kvantitativt otillräcklig och ojämt geografiskt fördelad. En jämnare geografisk fördelning bör fås till stånd genom löne- och utbildningspolitiska åtgärder. Vid den pågående intensifieringen av läkarutbildningen bör den ökade levnadsstandardens inverkan på läkarbehovet beaktas.

SU anser angeläget

att hälsokontroll för vuxna personer av det slag som redan existerar för barn under 15 år (skolelever) införs, genom att utvidga det nuvarande systemet med tuberkuloskontroll att omfatta ett större antal sjukdomar.

- a t t ändamålsenligheten i den nuvarande läkemedelsproduktionen och distributionen utreds.
- a t t samhället svarar för en större del av tandvården. På lång sikt bör målet vara att göra tandvården helt kostnadsfri.
- a t t undervisningen av medicinestuderandena bör effektiviseras dels genom beredande av ökade platser vid våra universitet dels genom studiemöjligheter utomlands, för att läkarbristen skall kunna hävas.
- a t t man genom lönepolitiska och andra åtgärder strävar till att åstadkomma en jämnare fördelning av läkarkåren.
- a t t utbildningen av sjuksköterskor effektiviseras och att man genom en differentiering av arbetstiden får en större del av de sjuksköterskor som ingått äktenskap att stanna kvar i arbetet.
- a t t bl.a. genom ökad upplysning om mentala sjukdomar skapa bättre förutsättningar för utvidgad hemvård och allmän öppen vård av mentalt sjuka.
- a t t en särskild avdelning för kroniskt sjuka inrättas vid varje centralsjukhus och att personer med allvarliga kroniska sjukdomar får samtliga läkemedelsutgifter ersatta av samhället.

Avvikande beteende

De öppna vårdformerna bör vid sidan av anstaltsvården inom kriminal-, alkoholist- och lösdrivarvården ägnas ökad uppmärksamhet. Utvecklingen av den öppna vården bör koordineras med personalskolningen. Psykiaterbristen bör hävas genom målmedvetna åtgärder på lång sikt.

Strafflagen av år 1889 avspeglar i många avseenden en förgången tids rättsuppfattning. En genomgripande omarbetning är därför av nöden.

SU anser angeläget

a t t anstaltsingripandet mot avvikande beteende gradvis ersätts, där detta är möjligt, med olika slag av öppen vård och positiva stödåtgärder.

a t t vårt lands zigenarstam blir föremål för mer positiv omsorg från kommunala o.a. myndigheters sida. Bildnings- och yrkeskolningen på frivilligt bas skall uppmuntras.

- a t t socialnämnderna genom lag förpliktas, att innan beslut fattas om persons intagning på skolhem inhämta utlåtande av en uppfostringsrådgivningsbyrå, eller annan instans med motsvarande kompetens.
- a t t vården av alkoholskadade upprustas. En lagstadgad del av alkoholbolagets vinstmedel bör anslås för alkoholistvården.
- a t t alkoholpolitikens målsättning bör vara att minska missbruk av alkohol.
- a t t polikliniker för akut alkoholförgiftning inrättas på alla större tätorter.
- a t t fylleribötersystemet i grund reformeras.
- a t t övervakningen av frigivna fångar och villkorligt dömda handhas av specialutbildad personal.
- a t t den kriminologiska forskningen snabbt intensifieras. Lärostolar i kriminalpsykiatri och kriminalsociologi bör inrättas.
- a t t strafflagen i grund omarbetas och bringas i överensstämmelse med vår tids rättsuppfattning. Övre åldersgränsen för straffbar otukt bör sänkas från 17 till 15 år.
- a t t homosexuellt umgänge mellan vuxna inte bör vara kriminaliserat.

- a t t den påföljd som innebär förlust av medborgerligt förtroende med det snaraste avlägsnas ur vårt straffrättsliga sanktions-system.
- a t t undervisningen inom polisväsendet effektiviseras, särskilt med hänsyn till förkovran av polisernas språkkunskaper.
- a t t de förändringar på familjelivets område som lett till ökad brottslighet motarbetas genom samhälls- och familjekunskap samt vidgad kontakt mellan skola och hem.
- a t t förutsättningar skapas för lagbrytaren att så snart som möjligt återinpassas i ett normalt samhällsliv med tillgång till bostad och ordnat arbete för att återfallsbrottsligheten skall minska.
- a t t särskilda övergångshem inrättas för klienter som återgår från anstalt och ej har tillgång till arbete och bostad.

Socialvård

Socialvårdens uppgift är att bistå enskilda människor i behov av hjälp. Med stigande levnadsstandard förändras hjälpbehovet. Lika viktigt som det är att lindra materiell nöd är det att genom olika slag av rådgivningsverksamhet och personligt stöd hjälpa människor med anpassningssvårigheter.

Socialvården bör såvitt möjligt vara förebyggande och uppmuntra de hjälpbehövande till aktiv självverksamhet.

I barna- och ungdomsvården måste en större samverkan uppnås mellan å ena sidan socialvårdsmyndigheterna och å andra sidan skolor, arbetsplatser och t.ex. idrotts- och ungdomsföreningar. Frågan om en bättre organisation på socialvårdens område bör utredas.

Antalet äldre vårdbehövande personer kommer att öka kraftigt under detta decennium. Vi bör därför i rask takt utarbeta ett effektivare system för hemhjälp. Vård i hemmen blir billigare och dessutom mer trivsamt för åldringarna.

SU anser angeläget

att den hjälp som ges i kontanta medel är så stor att den faktiskt utgör stöd för den hjälpbehövande.

- a t t barnhemmen görs mindre och mer familjebetonade.
- a t t vården av ensamstående barn mera än hittills sker i privata hem. Detta förutsätter att kommunernas vårdbidrag kraftigt höjs, så att de motsvarar de faktiska vårdutgifterna.
- a t t hemhjälpen i synnerhet på åldringsvårdens område snabbt utvecklas. Kommunerna bör förpliktas anställa tillräckligt antal hemsystrar, och inrätta deltidstjänster varigenom också gifta kvinnor stimuleras delta i denna verksamhet.
- a t t man genom skattepolitiska åtgärder uppmuntrar arbetsgivarna att anställa personer som är över 50 år.
- a t t ännu större uppmärksamhet än hittills fästs vid socialvårdsfunktionärernas utbildning. Denna utbildning bör ytterligare differentieras.
- a t t ett närmare samarbete mellan församlings-, hem-, och hälsosystrarna får till stånd inom åldringsvården, för att kunna minska på behovet av ålderdomshem.
- a t t samhället underlättar för medborgarna att själva öka sin trygghet genom sparande i olika former och att den enskilde i mån av möjlighet själv genom avgifter betalar en väsentlig del av kostnaderna för det grundskydd samhället erbjuder.

Helsingfors 1963. Nylands Tryckeri A.B.